

ഒരു തലമേശ്രീ ജീവിതം...

ചെറുകമ

നാലു മൺിക്കേന്ന് പറഞ്ഞിട്ട്, സമയം ഇപ്പോൾ അഞ്ചാവാൻ പോകുന്നു. ഇരുന്ന ഇരിപ്പിൽ തല പിന്നിൽ വെട്ടിച്ച് ഹാളിനുള്ളിൽ കണ്ണാടിച്ചു. സംഘാടകൾ ഒഴിച്ചാൽ ഒരുപോലെ കാണും. ചിലർ വെറുതേ നിന്ന് പുസ്തകം നോക്കുകയോ മറ്റു ചിലർ എടുത്ത് പരിശോധിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നു. നിരത്തിയിട്ട് കണ്ണേരകളിൽ ഞാന ട്രം നാലുപോൾ മാത്രം!

മനോജ് ഉത്സാഹിതേതാടെ ഓടി നടക്കുന്നുണ്ട്. പുസ്തകേരാസവാത്തിന് അനുബന്ധമായി ഇപ്പോൾ നടക്കാൻ പോവുന്ന സംവാദത്തിന്റെ മോഡറേറ്ററാണെന്ന്. ജില്ലയിലെ രാഷ്ട്രീയ കോലപാതകങ്ങളുടെ പശ്വാത്തലത്തിൽ കുറച്ച് വർഷങ്ങൾക്ക് മുമ്പെഴുതപ്പെട്ട നോവലും, അടുത്തിടെ പുറത്തിനായി സിനിമയും അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് സംവാദം. പരിപാടിയുടെ കളർമ്മസ്ഥിരിൽ പോസ്റ്റ് സോഷ്യൽ മീഡിയകളിൽ ദിവസങ്ങൾക്ക് മുന്നേ പോസ്റ്റ് ചെയ്ത്, സുഹൃത്തുക്കളേയും സഹൃദയരേയും അവൻ ക്ഷണിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. നുറു കണക്കിന് ആർക്കാർ ക്ഷണം സീക്രിക്കറ്റുകയും പ്രതികരിക്കുകയും ചെയ്തു എക്കിലും, ഒഴിഞ്ഞ കണ്ണേരകളെ സാക്ഷിനിർത്തി പരിപാടി ആരംഭിക്കുകയാണെന്ന അറിയിപ്പുണ്ടായി.

സിനിമയുടെ സംഖിയായകൾ, നോവലിസ്റ്റ്, സാഹിത്യസാംസ്കാരിക രംഗങ്ങളിൽ നിരന്തര നിൽക്കുന്ന ഒരു പ്രതിഭകൾ, നോവൽ വായനക്കാരുടെ മുന്നിൽ എത്തിച്ച് ആവപ്പത്രപ്രവർത്തക... എന്തുകൊണ്ടും വേദി അതിന്റെ ഗതിമയെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ആവിഷ്കാര സാത്യത്വം.... കോലപാതക രാഷ്ട്രീയം... രാജ്യസംഘം... ഫാഷിസം... എന്നിങ്ങനെ സംവാദം ചുടുപിടിച്ചു വന്നു. ഇടയിൽ മനോജ് ഒരു ചോദ്യമെടുത്തതിന്തെപ്പോൾ പ്രതികരിക്കാതിരിക്കാൻ പറുമായിരുന്നില്ല. ഞാനും ചേർന്നതു കൊണ്ടാണോ എന്നറിയില്ല സാർത്ഥകമായി തോന്തിയ സംവാദം മഴ തിമർത്ത് തീർന്നത് പോലെ പെട്ടെന്ന് അവസാനിച്ചതായി തോന്തി.

പുസ്തകങ്ങൾ മറിച്ച് നോക്കുന്നതിന് ഇടയിലാണ് മനോജ് കൂട്ടിക്കൊണ്ടപോയി നോവലിസ്റ്റിനെ പരിചയപ്പെടുത്തുന്നത്. നോവൽ മുന്നേ വായിച്ചതാണ്. എഴുത്തുകാരനെ നേരിട്ട് കാണുന്നത് ആദ്യം. നേരിൽ കണ്ടാൽ ചോദിക്കാൻ പലതും കരുതിവെച്ചിരുന്നകിലും, നോവൽ നന്നായെന്ന് മാത്രം സുചിപ്പിക്കാനെ പറിയുള്ളൂ. ഇപ്പോൾ പരിചയപ്പെട്ട ഒരു പേരുമായി സഹഹരിച്ചു സംഭാഷണത്തിലാണ് പത്രപ്രവർത്തക. ബോധപൂർവ്വം തിരസ്കരിക്കപ്പെട്ട നോവലിനെ (സംവാദത്തിനിടെ അവർ എടുത്തു പറഞ്ഞ കാര്യം) തന്റെ ഫീച്ചറിലും വായനാസമൂഹത്തിന് മുന്നിൽ എത്തിക്കുകയും ചർച്ചയാക്കുകയും ചെയ്ത അവരുടെ സദൃശ്യമത്തെ അഭിനന്ദിച്ചു. കുശലാനേഷണങ്ങൾക്ക് മറുപടി പറഞ്ഞ്, പിന്നെ ഒരധികപറ്റാണെന്ന ബോധ്യത്തിൽ തടിച്ചുന്ന നോക്കുമൊഴാണ് മനോജ് എല്ലാവരേയും ചായക്ക് ക്ഷണിക്കുന്നത്. ഞങ്ങൾ ആറുപോൾ ഹാളിന് തോട്ടുതാഴെയുള്ള ടീഷോപ്പിൽ നിരന്തരിക്കുമൊൾ തന്ന

സംവാദത്തിന്റെ അടുത്തല്ലട്ടം ആരംഭിച്ചിരുന്നു. ചായക്കും കുട്ടനും അക്കമ്പടിയായി ചുട്ട് നെൽപ്പുത്തല്ലും എടുക്കുന്നു എന്ന സഖ്യയറുടെ ചോദ്യം പെട്ടെന്ന് കുലക്കഷ്മായ ചർച്ചയ്ക്ക് തുടക്കമിട്ടു. നെൽക്കടിയാണ്... വെളിച്ചെല്ലായല്ല, ഓയിലായിരിക്കും... എല്ലാ വീണ്ടും വീണ്ടും ചുട്ടാക്കിയാൽ വിഷമാണ്... ഫാസ്റ്റ്‌ഫൂഡ്.... കൊള്ളസ്ട്രോൾ... വൈകു നേരമല്ല, കാലിമതി... എന്നിങ്ങനെ സംവാദം കൊഴുക്കുന്നോൾ, മോഡറോറുടെ വിവേചനാധികാരം ഉപയോഗിച്ച് ചുട്ട് നെൽപ്പുത്തലിന് തന്നെ മനോജ് വിളിച്ചുപറ ഞ്ഞു.

ഗൗരവപ്പെട്ട വിഷയങ്ങൾ ഓരോരുത്തരും മാറി മാറി പിടിക്കുകയാണ്. ചർച്ചയിൽ ഇടപെടാൻ ഒരു പ്രവേശനം സാധ്യമാവാതെ നെൽപ്പുത്തൽ പൊട്ടിച്ചെടുത്ത് അതീവശ്രദ്ധയോടെ നോൻ തിന്നു തീർത്തു. മുമ്പിലിരിക്കുന്ന യുവതിയുടെ രണ്ട് കവിതാസമാഹാരം ഇരഞ്ഞിയിട്ടുണ്ട്. കുടെയുള്ള യുവാവ് അധ്യാപകനും എഴുത്തുകാരനുമാണ്. കുടെ കഴിക്കുന്നവരെല്ലാം കേമമാർ തന്നെ....! ഇവരുടെ കുടെ ഒരു സെൽഫിയെടുത്ത് ഫോസ്റ്റുകൾിൽ കിടിലനോർ അടിക്കുറിപ്പോടെ പോസ്റ്റ് ചെയ്യേണ്ടതാണ്. എന്തുകൊണ്ടോ എൻ്റെ അപകർഷകത അത് വേണ്ടുമെന്നുവെച്ചു.

സുഹൃത്തുകൾ രണ്ടാള്ളും പത്രപ്രവർത്തകക്ക് കൂട്ടായി ദൈഖിക്കുവെ സ്കൂൾസി ലേക്ക് പോയി. കരുതി വെച്ചിരുന്ന ഒരു ചോദ്യം ഇപ്പോഴാണ് നോവലിസ്റ്റിനോട് ചോദിക്കാൻ തോന്തിയത്. മറുപടി ആദ്യം ഒരു ചെറുചിരിയായി നീണ്ടുപോയി. പിനെ തികഞ്ഞ അവധാനതയോടെയാണ് പറഞ്ഞത് “എല്ലാ ഭാഗത്ത് നിന്നും എതിർപ്പുണ്ട്. അത് അദ്ദേഹിയാണ്.... എത്രാന് വെച്ചാം ഒന്നും പറയാതിരിക്കും... നമ്മുടെ നാട്ടിലെ ഈ കലാപരിപാടി എന്നായാലും അവസാനിക്കും...” പറഞ്ഞ് കഴിവോ ഷേക്കും വിഷാദം ആ മുഖത്ത് പടർന്ന് കേരുന്നത് കണ്ണു. ചെണ്ടയാട്ടും കതിരുതും ചില അനിഷ്ടസംഭവങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ ദിവസങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ദിവസങ്ങൾക്ക് മുമ്പാണ് മട്ടനും ഭാഗത്ത് ഒരു യുവാവ് വെട്ടേറ്റ് മരിച്ചത്. പുറമേ എല്ലാം ശാന്തമാണ്, അടിയിൽ എവിടെയോ ആണ് കനലെതിരുന്നത്....!

“ഭാഗ്യമുണ്ടക്കിൽ വീണ്ടും കാണാം...!” തമാശയെന്നവെല്ലാം നോവലിസ്റ്റ് കൈപിടിച്ച് തുറന്ന് ചിരിക്കുന്നോൾ, എന്നോ എൻ്റെ ചിരി വലിഞ്ഞ് പിടിച്ചുനിന്നു. നല്ല ഒന്ന് രണ്ട് പുസ്തകങ്ങൾ വാങ്ങണം എന്നുള്ളത് കൊണ്ട് മനോജിന്റെ കുടെ ഹാളിലേക്ക് തിരിച്ചുകയറി. പതിനായിരക്കണക്കിന് പുസ്തകങ്ങൾ മേശമേൽ അടക്ക തേതാടെ ഒരുക്കി വെച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രസാദം ചോർന്നതും ആകെ ഉടഞ്ഞുപോയതുമായവ പാതിവിലക്ക് തൈങ്ങളെ സ്വന്തമാക്കു എന്ന് നീട്ടിവിളിച്ച് പ്രലോഭിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. നോവലുകളുടെയും കമകളുടെയും സമീപത്തെത്തിയപ്പോൾ എന്നോ ഒരു സന്തോഷം ഉള്ളതിൽ നിന്നഞ്ഞുവന്നു. മലയാളത്തിലെ അറുപത് കമകൾ അരുമയോടെ കൈയ്യിലെടുത്ത്, മരപ്പാവകൾ മുതൽ തൈങ്ങളുടെ ആണുങ്ങളും പെണ്ണുങ്ങളും വരെ യുള്ള ഉജ്ജല കമകളെ തൊടും തലോടിയും നിന്നും. പിൻഭാഗത്തെ വിലനിലവാരം കമകപ്പോൾ എടുത്ത സ്ഥലത്തു തന്നെ പുസ്തകം തിരികെക്കുവെച്ചു. പെട്ടോളിനും ഡീസലിനും പോലെ പുസ്തകങ്ങൾക്കും വില കുതിക്കുകയാണ്. ഒന്നോർത്താൽ ഇപ്പോൾ വിലയില്ലാത്തതായി... ... ഓ... അത് വിടാം. നേരത്തെ കഴിച്ച ചായയുടെ

താവാം ഒരു തേട്ടൽ ഉയർന്ന് വന്ന് തൊണ്ടയിൽ എൻഡും പുളിയും പടർത്തുന്നോൾ കൈയ്യിലോതുങ്ങാവുന്ന രണ്ട് കൊച്ചു പുസ്തകങ്ങളേയും കൂട്ടി കൗണ്ടറിലേക്ക് നടന്നു.

മനോജും കുടെയിരിങ്ങി. ബന്ധുശ്രീനിന് കുറച്ചു കൂടി മുന്നോട്ട് രോധിന് പടി ഞഠാർ വാഹനങ്ങൾ നിർത്തിയിട്ടിരുന്ന ക്ഷേത്രവള്ളുപ്പിലാണ് ആക്കീവ പാർക്കുചെയ്തിരുന്നത്. ക്ഷേത്രത്തിൽ നടയാളിട്ടില്ല. ദുരെ നിന്ന് തൊഴുത് പ്രാർത്ഥിച്ചു. മനോജിനെ പുതിയ ബന്ധുശ്രീനിൽ ഇറക്കി. ഞാൻ പരിപാടിക്ക് വരുമെന്ന് അവൻ പ്രതീക്ഷിച്ചില്ലാതെ...! വന്നത് അവൻ വലിയ സന്തോഷമായെന്ന്... എനിക്കും അങ്ങിനെത്തന്നെ...!

യാത്ര പറഞ്ഞ മനോജ് ബന്ധുശ്രീലേക്ക് നടന്നു തുടങ്ങിയതിന് ശേഷമാണ് വാച്ചിൽ നോക്കിയത്. സമയം എന്നൊരു പാച്ചുലാണ് പായുന്നത്. ഇപ്പോൾ എട്ട്. വീടിലെതുന്നോൾ ഒപ്പതരയെകിലുമാവും. കുറച്ചായി ഇങ്ങനെ വൈകാരില്ലാത്തതു കൊണ്ട് വിളിച്ച് പറഞ്ഞേതുക്കാം. ഞാനും അനുജനും വളർന്നതോടെ എത്രോ ഒരു ഭീതി അമ്മയിലും വളർന്നിട്ടുണ്ട്. സുവസുഷുപ്തിയിലായിരുന്ന ലനോവയെ കയ്യിലെടുത്ത് തെക്കിയുണ്ടത്തി. റിങ്ങ് ചെയ്യുന്നുണ്ട്... എടുക്കാൻ എന്താണിത്ര താമസം..? അമ്മ സീറിയലിൽ തന്ന മുഴുകിപ്പോയോ?

അമ്മ ഇപ്പോൾ ഇങ്ങനെന്നയാണ്. എന്ത് പറഞ്ഞാലും എല്ലാം മുളിക്കേൾക്കും, അല്ലെങ്കിൽ തലയാട്ടിയതുപോൽ സമ്മതമറിയിക്കും. മറുപ്പോദ്യും ചോദിക്കുന്നതേ ഇപ്പോൾ ഇല്ലാതായി. മുൻപ് എത്ര കാര്യം പറഞ്ഞാലും അതിന്റെ വിത്തും വേരും ചിക്കണ്ടുകുന്ന ആളായിരുന്നു. അച്ചും പോയതിൽ പിന്നെന്നയാണ് അമ്മയിലിങ്ങനെ ഒരു ഉൾവലിയൽ ഉണ്ടാവുന്നതും, എനിൽ നിന്ന് ഒരു അകലം സുക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്. എന്നാൽ അനുജനോട് അതുകാണാനുമില്ല.

വൈകിയത് കൊണ്ടാവണം രോധിൽ വാഹനങ്ങൾക്ക് കുറവുണ്ട്. രോധിനിരുഭാഗത്തും നിരന്നിരയായി ഉയർന്നു വരുന്ന ഒട്ടേരോ കെട്ടിങ്ങൾ, വലിയ ഷോപ്പിങ്ങ് മാളുകൾ. ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നത് പോലെ വടകര ചെറിയൊരു ടൗൺലൈ...! ഹൈവേയിൽ നിന്ന് ശകലം പടിഞ്ഞാർ മാറിയാണ് വടകരയുടെ റൂട്ടുമെന്ന് മനോജ് പറഞ്ഞത് ഇന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടു. തെയണ തകർന്ന് ഇരുവി ഷുകുന്ന മഴവെള്ളംപേലെ പഴയ ബന്ധുശ്രീനിൽ വൈകുന്നേരം കണ്ട ജനപ്രവാഹം... അതിന്റെ ചുഴിയിൽ ഞാൻ കിടന്ന് കരഞ്ഞിയത്...!

ഹേസ്റ്റിബുക്ക് അക്കൗണ്ട് തുടങ്ങിയിട്ട് എട്ട് വർഷമായെങ്കിലും, എറെക്കാലം എനിക്കെത് നേരംകൊല്ലാനുള്ള ഏർപ്പാടായിരുന്നു. പ്രോഫെഷൻ ചിത്രമായി എൻ്റെ തന്ന വ്യത്യസ്ത ഹോട്ടോസ് പോസ്റ്റ് ചെയ്യുക, അതിന് കിടുന്ന ലൈക്കും കമർജ്ജും തിട്ടപ്പെടുത്തുക, ശാലീനസുന്നതികളേയും നൊസ്റ്റർജിക്കായ ചിത്രങ്ങളും ടാഗ് ചെയ്യുക... ഹോട്ടായ ചില സംഗതികൾ ഡൗൺലോഡ് ചെയ്ത് രഹസ്യ അരകളിൽ സുക്ഷിക്കുക തുടങ്ങിയ ചില കലാപരിപാടികൾ മാത്രം. ആയിട്ടുക്കാണ് സർവകലാ

ശാലയിലെ ഒരു ദളിത് വിദ്യാർത്ഥിയുടെ അനുമതിയുടെ സോഷ്യൽ മീഡിയകളിൽ കത്തികയെറിയത്. പലരും ട്രൈൽ അഭിപ്രായങ്ങൾ പെടച്ചതുകണ്ടപ്പോൾ, എൻ്റെ രഹം തോന്തൽ താനും കിടിലനായങ്ക് പാസ്സാക്കി. അതിന് താൻ പ്രതീക്ഷിച്ച തിരേൻ പത്തിലൊന്നുപോലും പ്രതികരണങ്ങൾ ലഭിച്ചില്ല. അതിനിടയിലാണ് എന്തോ ഒരുവൻ എന്ന നികുഷ്ടനും യുദാസുമാക്കി കമറ്റിട്ടത്. നെഞ്ചിൽ വല്ലാതെതാരു പോറലുമായി നിൽക്കുന്ന സമയത്താണ് എന്ന ശക്തമായി ന്യായീകരിച്ചും ആ ദ്രോഹിക്ക് ചുട്ട മറുപടിയുമായി ഒരു സ്നേഹദാതൻ ഇൻബോക്സ്സിൽ തെളിഞ്ഞത്... മനോജ് വടകര...!

വേഗം തന്നെ ഫ്രെണ്ട് റിക്കവറ്റുയച്ചു. ഇതിങ്ങലുകാരൻ... പ്രോഫേഴ്സൽ നോക്കിയ പ്ലോൾ ആംഗ് പുലിയാണ്. വടകരയിൽ ഒരു ലോകൽ ചാനലിൽ ആണ് ജോലി. ഒരു കവിതാസമാഹാരം പുറത്തിരക്കിയിട്ടുണ്ട്. വടകരയിലെ സാംസ്കാരിക കൂട്ടായ്മകളിൽ ആംഗ് സജീവമാണ്. പുസ്തകോസ്റ്റവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അവർ സംഘടിപ്പിച്ച സംവാദത്തിലേക്ക് കഷണിച്ചപ്ലോൾ വരാതിരിക്കാൻ കഴിയില്ലല്ലോ...! നമ്മുടെ തലയ്ക്ക് തിയിലും സാംസ്കാരിക സാധാരണങ്ങൾ വിരളവും പക്കാളിത്തംകൊണ്ട് ഇതുപോലെ ശുഷ്കവുമായി പോവുന്നത് എന്തായിരിക്കാം...?

മുന്നിൽ പോവുന്ന ഓട്ടോറിക്സ് പെട്ടനാണ് വേഗത കുറച്ച് ഇടതുഭാഗത്തേക്ക് വെട്ടിച്ചത്. ഹൈവേയിൽ നിന്ന് പോകരു രോധിലേക്ക് ചരിത്തിരിങ്ങുമ്പോൾ മാത്രമാണ് ഓട്ടോയുടെ ഇൻഡിക്കേറ്റർ തെളിഞ്ഞതുള്ളൂ. എന്തോ മഹാഭാഗ്യത്തിന് പിന്നിലിടിക്കാതെ രക്ഷപ്പെട്ടു. അല്ലെല്ലും ഈ ഓട്ടോക്കാരിൽ ഭൂതിപക്ഷത്തിനും ട്രാഫിക്ക് നിയമങ്ങളെന്നും ബാധകമേയല്ല എന്നമട്ടാണ്. ടൗണിലൂടെ തലങ്ങും വിലങ്ങുമോടുന്ന മിനി ആംബുലൻസ്സുകളാണ് ഓട്ടോക്കളെന്ന് പലപ്പോഴും തോന്തിയിട്ടുണ്ട്. നല്ല തണ്ടുത്ത കാറ്റ് മുഖത്തടിക്കുമ്പോൾ എന്തോ ഒരു സുവോ..!

ഈ ഗുളിക് വണ്ടികളുടെ പിന്നിൽ പെട്ടാൽ നമ്മൾ പെട്ടുപോകും. വേഗം പോവുകയുമില്ല, ആ ഭീമാകാരനെ വെട്ടിച്ച് കേരാനാണേൻ ചെറിയെരു ദൈര്ഘ്യക്കുറവും... സാഹസത്തിനൊന്നും മുതിരാതെ ഓട്ടം ഒന്ന് പതിയെ ആക്കി. നാലുപാടും ചിതറിവിം ഗ്രാപ്പുരവെളിച്ചത്തിൽ ചോന്താൽ മത്സ്യബന്ധന തുറമുഖം എന്ന് നീലയിൽ വെള്ളക്കാണ്ടഞ്ചുതിയ ബോർഡ് കണ്ടു. ഈ രോധിലൂടെ പോയാൽ ചോന്താൽ കടപ്പുറമായിരിക്കും...? നമുക്ക് മീൻ കൊണ്ടുവരുന്ന മമ്പുട്ടിക്കു ചോന്താലിനാണു പോലും മീനെടുക്കുന്നത്...! ആ ഒപ്പൊളി എമെറിയിൽ ഇവിടം വരെവന്ന് അയാൾ മീനെടുക്കുന്നതിൽ ഒരു സുയിപ്പുണ്ട്. ചോന്താലയിലെ ഫ്രെണ്ട് മീനാന് പറഞ്ഞ മമ്പുക്കു തരുന്ന മീനധികവും ചീത്തതുമുായിരിക്കും...!

എതായാലും മമ്പുക്കു ഒരു രസികൻ കമാപാത്രമാണ്. വഴിനീളെ നാവുവെക്കാതെ വളവളാന് അയാൾ ഉച്ചത്തിൽ വർത്തമാനം പറഞ്ഞുകൊണ്ടെയിരിക്കും. മീൻവാങ്ങുന്നേരം കൂടികൾ കൂടെയുണ്ടെങ്കിൽ അവർക്കായി ഒരു വേള്ളരിയെ മത്തിയെ ഫീഡായി ചട്ടിയിലിട്ടുകൊടുക്കും. ഈ ഓസ്റ്റിന്നത് ആർക്കായാലും വല്ല കാര്യാന്മല്ലോ... പ്രത്യേകിച്ചും നമ്മുടെ പെണ്ണങ്ങൾക്ക്....! ഇയാളെ കണ്ടതു മുത

ലാൻ മമുട്ടിയെന പേര് സിനിമാനടക്കാർക്കൊന്നും പറ്റിയതല്ലെന് എനിക്ക് തോനി തുടങ്ങിയത്...!

നല്ല തന്മുത്ത കാറ്റിൽ പാറിവരുന്ന നാറ്റം സഹിക്കാൻ പറ്റുന്നില്ല. മുന്നിൽ പോവുന്ന മീൻലോറിയുടെ പുഷ്ടഭാഗത്ത് കർബീരൻ്റെ ലിംഗം തുങ്ങിക്കുന്നതു പോലെ കറുത്ത് ചുരുഞ്ഞാരു റബ്രെ കുഴൽ താനുകിടക്കുന്നു. അവൻ ഒരുള്ളപ്പുമി ല്ലാതെ രോധുനീളെ സ്വലിപ്പിച്ച് രസിച്ചങ്ങിനെ പോവുകയാണ്. ചാലുവരച്ചാഴു കൂന ആ ശേതസ്വലിത്തതിന്റെ ചുരിൽ നമ്മുടെ ഹൈവേകൾ തമയപ്പെടുപോയി. നോയ് മലിനമാക്കുന്നതിന് എതിരെ ജനകീയ പ്രതിഷ്യേധങ്ങൾ ഉയർന്നുവരേണ്ട സമയം അതിക്രമിച്ചു. ഈ എന്നായാലും സ്ഥിതി ഇക്കാര്യം കിടുവായി കാച്ചിണം.

എത്ര പെട്ടുനാണ് കുഞ്ഞിപ്പുള്ളിയെത്തിയത്. എറിമുള്ളാൻ ആർമാറിയില്ലാത്ത കിണറിൽ നിന്നും വെള്ളം കോരിക്കോരി സിമൻ്റ് ടാക്കിൽ നിരച്ചത് ഈ പള്ളിയിലായി രുന്നോ...? ഏതായാലും ഇവിടുത്തെ ആണ്ക് നേർച്ചയുടെ ചതയിൽ വെച്ചാണ് ബാപ്പു കണ്ണാരന് കുരുമുളക് വിറ്റുകിടിയ കാശ് നഷ്ടപ്പെടുന്നത്. ആ കാശ് അടുത്ത വർഷത്തെ ആണ്ക് നേർച്ചക്ക് തിരികെ കിടുന്നതെല്ലാം എന്നൊര് അതിശയമാണ്...! ‘മന്ത്രം കൊണ്ടുവരുന്ന ഒരു കൊല്ലാണ് ജിന്നകൾടെ ഒരു ദൈവസംഘ്’ വെളിപ്പെടുത്തിയ ആ ഡോക്ടർ പരലോകത്തിരുന്ന് കമകൾ പറയുകയാകുമോ?

വലതുവശത്തായി പോലീസ് ചെക്കിംങ്ങ് ഉണ്ട്. ഏമാനാർ ഒരു ജീപ്പ് വള്ളത്തിട്ട് പരിശോധിക്കുന്നത് കണ്ടപ്പോൾ, അടിത്തടിൽ നിന്ന് ഉള്ളിവനോരു ചീരി ചുണ്ടിന്റെ ഇടത് തുമ്പിനെ വിവൃതമാക്കിക്കൊണ്ട് പുറത്തേക്ക് ചാടി. എല്ലാം ഒരു ബോധ്യപ്പെടുത്തൽ. എന്നാൽ മദ്യം കടത്തുന്നവർ ഏതുവഴിക്കൊണ്ട് പോകുന്നതെന്ന് ഏമാനാർക്ക് കൂട്ടുമായിത്തന്നെ അറിയാം. അഴിയുർ കഴിത്ത് പുഴിത്തല ജംഞ്ഞുന്നത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇതായിരിക്കണം സംസ്ഥാനാതിർത്തി. വെറ്റ് റംമിൽ സോയ ഒഴിച്ചപോലെ രണ്ട് സ്റ്റോക്കൾ ലയിച്ചുചേർന്നിരിക്കുന്നു....

മാൻ ഈ സമയത്തും അർമാദിക്കുകയാണ്. വെള്ളിവെള്ളിച്ചത്തിൽ വിളരിവെള്ളത്ത് നിരന്നുനിൽക്കുന്ന മദ്യശാലകൾ. അവയ്ക്കുമുന്നിൽ തന്യടിച്ചവരിലും നടപ്പാതയിലും ഉച്ചത്തിൽ സാംസാരിച്ച് പോകുന്നവരിൽ ഏറെയും അനുനാട്ടുകാരാണ്. സന്ധ്യയായാൽ മാൻിക്ക് ഏതോ ഉത്തരേന്ത്യൻ പട്ടണത്തിന്റെ തുടിപ്പുകൾ കൈവരും. സിവിൽ സ്റ്റോക്കൾ ഓരോ ചേർന്ന് ഇരങ്ങിവരുമ്പോൾ, നടപ്പാതയിൽ മാനുമായി വന്നത്രെ ധരിച്ച ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ സുവശയന്ത്തിലാണ്. മരിച്ചപോലുള്ള ആ ഉറക്കം കാണുമ്പോൾ ആർക്കായാലും അസുയ തോന്നും...! ടാഗോർ പാർക്ക് ഇപ്പോഴും ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ട്. സന്ധ്യ കറുത്താൽ പാർക്കിലും, കുടലിലേക്കുള്ള തെക്കുവശത്തെ വഴിയിലും ഇരക്കേണ്ട ഉന്നംവെച്ച് കാത്തിരിക്കുന്ന കുണ്ടമാർ... ഇവരുടെ വിളയാട്ടമായിരിക്കുമിപ്പോൾ. തോട്ടപ്പുറത്തെ മുലയിൽ തന്നെയാണ് പോലീസ് സ്റ്റോക്കുന്നത് കൗതുകകരം തന്നെ...!

നടപ്പാതയിൽ നീഞ്ഞ നീഞ്ഞ നാട്ടിയ വിളക്കുതുണ്ണിലെ വെളിച്ചം മയ്യിപ്പുഴയിലെ കുന്തേതാളങ്ങൾ മനോഹരമായി പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. മുന്പ് എത്രൊ പുസ്തകത്തിൽ കണ്ണ തെംസ് നദീതീരത്തിൽ ചിത്രം പോലെ ഒരു തോന്ത്രം...! തെംസ് തന്നെയ ലീഡ്? പാലത്തിന് വലതുവശത്ത് മയ്യിപ്പുഴ കരിവം നീട്ടിവിതിച്ചപ്പോലെ കറുത്തി രുണ്ട് കിടക്കുന്നു. കണ്ണുർ ജില്ലയുടെ സ്വാഗതകവാടത്തിൽ എക്സൈസുകാർ ഇപ്പോഴും ജാഗരുകരായി നിൽക്കുന്നുണ്ട്. റോധ് ഇപ്പോൾ മലനാമ്പ് കിടന്പോലെ വളരെ പുള്ളിയെന്ന് മുകളിലോട് കയറാൻ തുടങ്ങുന്നു.

പോകുന്തോറും അരണവാല് പോലെ റോധ് നേർത്ത് വരുന്നു. ഇടതുഭാഗത്ത് നിലാക്കാച്ചയിൽ കടലിപ്പോൾ ശാന്തമാണ്. തലായി ഹാർബറിൽ പണി തുടങ്ങിയിട്ട് കാലം കുറേയായില്ലോ..? കഷ്ടി ആറുമീറ്റർ പോലും വീതിയില്ലാത്ത ദേശീയപാതയിലും ദെയാണിപ്പോൾ താൻ മുന്നേറുന്നത്. റോധിന് അതിരിട്ട് ചെറിയ ചെറിയ വീടുകളുടെ ചുമരുകൾ ഭീതിയുണ്ടത്തുന്നു. വലിയ വണ്ടികൾ ഓന്നു പാളിപ്പോയാൽ, അകത്ത് ചുരുണ്ട് കിടന്നുവെങ്ങുന്നവർക്ക് പിന്ന നീണ്ട് നിവർന്ന് കിടക്കാം...!

സെയ്ഫ്രാർപ്പള്ളി കാണ്ണുനോൾ കൂട്ടിക്കാലത്ത് കല്പ്പാണപ്പൂരയിലെ കോളാനി മെക്കിലെ പാട്ടാണ് ഇന്നും ഓർമ്മയിൽ വരുന്നത്.

‘തച്ചോള്ളാതേനൻ കുന്തേത്യാതേനൻ,

പൊന്നും കളരീല് പൊയ്തതിന് വനേ...

പൊന്നും കളരീല് പൊയ്തതിന് വനേ...’

നിന്നനാഴി, വെറ്റില, അടക്ക, പുകയില, ചുണ്ണാമ്പ് ഇവ കിണ്ണത്തിൽ വെച്ചതിനും ശേഷം മാതുവമയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നാട്ടിപ്പാട്ട് ജോറാവും. നമ്മൾ കൂട്ടികൾ ആവേശത്തോടെ അതേറുപാടും. പെൺപാട്ടുകാർ അരങ്ങാഴിത്തതിന് ശേഷമാണ് തങ്ങൾ കൂട്ടികൾക്കുള്ള അവസരം. എത്രയെത്ര കല്പ്പാണപ്പൂരകളിൽ തൊണ്ട തുറന്ന് പാടിയിരിക്കുന്നു...!

‘സെദാർ പള്ളിന്, മേലോട്ടുനോക്കുന്പം

സെദാർ പള്ളിൽ ആകാശം കണ്ണാളേ...

മണ്ണാള് കൊത്തന്നാരീ, ഇണ്ണിപെരിഞ്ഞീരകം

അമീമലിട്ടിറ്റ് നീട്ടിയരച്ചോളേ...’ അങ്ങനേയും ഒരു കാലം...!

പഴയ ബന്ധുശ്ശാന്തിൽ പോവാതെ, മട്ടാന്നം പള്ളിന് വലത് തെറ്റിപോവുന്ന താവും എളുപ്പം. നാരങ്ങാപ്പുറം, തിരുവങ്ങാട് ജംഞ്ച്ചൻ വഴി ചിറകര പിടിക്കാം. സായ്പമാർ ഉണ്ടാക്കിയ എരങ്ങേതാളിപ്പുഴയുടെ പാലം ഇപ്പോഴും തലയെടുപ്പോടെ നിൽക്കുന്നു. തൊടുതനെ നോക്കുത്തിപോലെ പില്ലറിൽ പകുതികിടന്ന് പുതിയ പാലം തുരുബേടുക്കുന്നു. പാലത്തിന് ശേഷം റോധ് പുത്തനായി കിടക്കുന്നു.

കേഡി മുക്കിൽ നിന്ന് തെറ്റി പോയാൽ രണ്ടു കിലോമീറ്റർ വീടിലേക്കുള്ളൂ. ഒരു മെത്ത കഴിഞ്ഞ്, സറാനിയിൽ നിന്ന് വീടിലേക്ക് നല്ല രോധായതിനാൽ അതാണ് പതിവ്. പക്ഷേ ഒരുപാട് ചുറ്റണം. വണ്ടിയുടെ വേഗത കുറച്ചു. മുന്നിൽ കുറച്ചു അകലത്തിലായി ഒരു ലോറി വരുന്നുണ്ട്. പിന്നിലോട്ടാൻ കണ്ണറിഞ്ഞു... വാഹനങ്ങളാനുമില്ല. ഇന്തിക്കേററിട്ടകിലും ഒരു നിമിഷം വെട്ടിക്കാൻ അരബ്ചു. ഇനി യേതായാലും ലോറി പോവട്ട. ഡിമ്മിലല്ലാത്ത ലോറിയുടെ വെളിച്ചും കണ്ണുകളിൽ പേട്ടാളനേപ്പാലെ തുരന്ന് കയറുന്നു. വണ്ടി ഇടതു കാലിൽ താങ്ങി നിർത്തി. പിന്നിൽ നിന്നും ബുള്ളറ്റിന്റെ ശബ്ദം ചീള് പോലെ തെറിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. ഒപ്പം ബൈക്കിന്റെ ഇര സ്വല്പം. ഇടത് ഭാഗത്തുടെയാണ് ബുള്ളറ്റ് മുന്നിലേക്ക് ഗർജജിച്ചു കയറിയത്. തൊടുപി നിൽ ബൈക്ക് വലീയ ശബ്ദത്തിൽ ഇരുവി നിൽക്കുന്ന അതേ സമയമാണ് ഭൂമി പിളർത്തുന്ന അത്യുഗ്രൻ സ്ഫോടനം നടന്നത്...!

വണ്ടിയിൽ നിന്ന് തെറിച്ചു വീഴുന്നത് തൊന്തരിയുന്നുണ്ട്. ചിതറിക്കെതിരിക്കുന്ന മുള്ളാണിയും ഗ്രാന്റ് ചീളുകളുമായിരിക്കാം കൈകളിലും കഴുത്തിലും തുള്ളിൽ കയറുന്നത്. ഹൗസ്മറ്റിൽ പതിച്ച ഗംഭീരമായ ഒരടിക്കൊപ്പമുണ്ടായ തിരിച്ചറിവിൽ, കമശ്നി ടിച്ച് വീണിടത്തുനിന്ന് പിടഞ്ഞെന്നീറ്റു. ചുറ്റും ആക്കോശങ്ങളും പുകയും പൊടിയും. മഹാഭാഗ്യം, കാലുണ്ട്! തെന്നിപ്പോയ ഹൗസ്മെറ്റ് നേരെയാകി. ഇരുട്ടിനെ വക്കെത്തുമാറ്റി ഓടുന്നതിനിടയിൽ ഭീതിയോടെ കൈ രണ്ടുമുണ്ടായെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തി. മുന്നിൽ കണ്ട ഇടവഴിയിലേക്ക് ചാടാനൊരുങ്ഗുമോൾ, ആരോക്കയോ പമ്മിയി റിക്കുന്നതു പോലെ... മുന്നോട്ടേക്ക് പറന്നു. രോധിൽ നിന്നും വാഴത്തൊട്ടതിലേക്ക് കുതിച്ചു. അതിന്റെ ഉള്ളിലേക്കുളിയിട്ട് ഒരു വാഴയുടെ മറവിൽ ചെന്നുപതിച്ചു കിതച്ചു.

വാഴക്കുട്ടത്തിന് ഇടയിലുടെയുള്ള നുറുങ്ക് കാഴ്ചയിൽ ബൈക്കിലെത്തിയ രണ്ടുപേര് ചുറ്റും തിരയുന്നത് കാണാം. അവർ എന്തൊക്കെയോ വിളിച്ച് പറയുന്നുണ്ട്. കൈ അറിയാതെ തലയിലേക്കുപോയി. ഹൗസ്മറ്റിൽ പോരൽ വന്ന ഭാഗത്ത് കൈവിരലുകൾ അവിശസനീയതയോടെ തിരിച്ചുകിടന്നു. ഇരുവ്വ് വടിയാവാം...? ഹൗസ്മെറ്റ് ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ...! ഓർക്കുമോൾ ഒരു പുളിപ്പ് പല്ലുകളിൽ നിന്നും ശരീരത്തിലേക്ക് പെരുത്തുകയറിയിരിങ്ങി.

മോൺ നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അത് പോട്ട, അതാണ് ഇതിനെല്ലാം കാരണം. സോഷ്യൽ മീഡിയയിൽ താൻ പെടച്ച പോസ്റ്റുകളും കമസ്സുകളും കടപുഴക്കി വന്നു. ‘ഇന്ത്യ മരിച്ചിട്ട് നാം ജീവിക്കുന്നത് എന്തിന്’ എന്നുതുടങ്ങുന്ന വെള്ളിത്തിരയിലെ മെഗാസ്റ്റാറ്റിന്റെ ടോക്കിന് വിയോജിച്ചു താനിട പോസ്റ്റ്... ജേ.എൻ.യു.വിദ്യാർത്ഥി നേതാവിനെ കോടതിയിൽ ഹാജരാക്കുമോഞ്ചും നദിയുടെ അരുളിന്റെയും പശ്ചാത്തലത്തിലുള്ള എൻ്റെ പ്രതികരണം... രാഷ്ട്രീയ കൊലപാതകങ്ങൾക്കെതിരെ താൻ തൊടുത്തുവിട്ട പ്രതിഷേധയമരഞ്ഞൾ... അതിന് അകമ്പടിയായി വന്നടിന്തെ കമസ്സുകൾ...

പരിചയമില്ലാത്ത ചിലരുടെ ഭീഷണിച്ചുവയുള്ള കമസ്സുകൾ തമാശയായിട്ടേ അപ്പോൾ തോന്തിയിരുന്നുള്ളൂ. പക്ഷേ ഇതു പെട്ടെന്ന്....! കഴിഞ്ഞ ദിവസം ഭാസേട്ടൻ്റെ പീടികയിൽ നിന്നും സാധനം വാങ്ങുമോൾ തെക്കവീടിൽ വിനീതൻ ചിതച്ചു

കൊണ്ട് ചോദിച്ചത് ഓർമ്മയിൽ തെളിഞ്ഞു. ‘ഇൻ്റെ കളി ഇപ്പോൾ മേയ്സ്‌ബുക്കിലാണെല്ലോ...?’ മറുപടി ഒരു ചിരിയിലോതുകിം. വിനീതരെ ചോദ്യത്തിന് ഒരു കൊള്ളുത്തുണ്ടായിരുന്നോ...? അവൻ ഏത് പാർട്ടിക്കാരനാണ്...? ഒരു പരിപാടിയിലും അവനെ ഇതുവരെ കണ്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ എല്ലാവരുടേയും കൂടെ കാണുകയും ചെയ്യും. എത്രയും പെട്ടെന്ന് വീടിലെത്തണ്ണമെന്ന അസഹ്യമായൊരു ഭാഗം പൊടുന്നതെന്നും കൊടുവിത്തിക്കൊണ്ടു.

മുറ്റത്ത് നിന്നും കോലായിലേക്ക് കയറുന്നൊഴുകും ഒരിരുട്ട് വന്ന് എന്നേ പുത്ര പ്ലിച്ചു. ചെറുശബ്ദങ്ങൾ അവധുക്തമായി അറിയുന്നുണ്ടെങ്കിലും ഏതോ അശായ ഗർത്തത്തിലേക്ക് ഒഴുകിപ്പോവുകയാണ്. തന്നുത്ത വെള്ളത്തിന്റെ കുളിത്തിൽ പിന്ന തെതശുജേന്നതുകുണ്ടോൾ മുന്നിൽ വേവലാതിയോടെ അമ്മയും അനുജനും.

“എന്താ മോനെ പറ്റേം, എന്താന് പറി...?” അമ്മ കരച്ചിലോളം എത്തിയിരുന്നു. നാവോന്നുയർത്താനുള്ള ശക്തിപോലും ചോർന്നുപോയിരിക്കുന്നു. അനുജൻ നന്നായി പേടിച്ചിട്ടുണ്ട്. പച്ചവെള്ളം മുട്ടമുടെ വലിച്ചുകേറ്റി ആകൈയൊന്ന് തന്നുത്ത പ്ലാർ, നടന്നത് ഏകദേശം പറഞ്ഞാപ്പിച്ചു. ജീൻസ് ഉള്ളിയെടുത്തപ്ലാർ ഇടത് കാൽമുട്ടിൽ ചെറിയ പപ്പടവലുപ്പത്തിലും വലത് കാൽമുട്ടിൽ നാണയ വലുപ്പത്തിലും തൊലിപോയിരിക്കുന്നു. വലത് ഉള്ളംകൈ നീലിച്ച കിടക്കുന്നു... പലഭാഗത്തും പോരാളുകളുണ്ട്.

ഇതുവരെ ഇല്ലാത്തൊരു ഭീതി അമ്മയുടെ കണ്ണുകളിൽ വളരുന്നത് താൻ കണ്ടു. “ആളും മാറിയതായ്ക്കും...” ദയനീയമായ അമ്മയുടെ സ്വയം ബോധ്യപ്പെടുത്തലിൽ, ഒട്ടരേ ചോദ്യങ്ങൾ എന്നിലും കിടന്ന് പുകയാൻ തുടങ്ങി.

അയൽവാസി സുരേഷിനേയും കൂട്ടി അനുജൻ സംഭവസ്ഥലത്തേക്ക് പുറപ്പെട്ട തിനുശേഷമാണ് വിഭേദിയിരുന്നില്ലെന്ന തോന്തൽ കലശലായത്. എന്നെ കിട്ടാത്തത് കൊണ്ട് അവനെന്നെയങ്ങാനും....? അതോ അവനെന്നൊന്നോ ഉദ്ദേശിച്ചത്... അവൻ എന്ന പ്ലാലെ അല്ല, അത്യാവശ്യം പാർട്ടി പ്രവർത്തനം ഉള്ളതാണ്. അടിവയറ്റിൽ നിന്നും ഒരു ഭയം നെന്നുണ്ട് കൂട് കാർനെടുക്കാൻ തുടങ്ങി...

കട്ടിലിൽ മലർന്നു വീഴുന്നോൾ, ഉള്ളിലേക്കെടുക്കുന്ന ശാസം വീണ്ടും കന്നുവച്ചിരുന്നു. ഹ്യോഡിയം പിടിത്തരാതെ മുകളിലേക്ക് കിടന്ന് കുതരുന്നു. ഇങ്ങനെ കിടന്നുപിടിത്താൽ അത് നിലച്ച് പോകുമോ എന്നൊരു ഉൾഭയം പെരുകാൻതുടങ്ങി... ലക്കും ലഗാനുമില്ലാതെ ചില ഓർമ്മകൾ ഉരുക്കിയൊലിച്ചുവന്നു.

ബൈക്കിന്റെ ശബ്ദം അടുത്തത്തിയപ്പോഴാണ് അറിത്തെത്ത്. അവരിത്തവേഗം ഇങ്ങനെത്തിയോ... എഴുന്നേംല്ലക്കാൻ തോന്നുന്നില്ല. കൈവിരലുകൾ പോലും ഒന്നിലുക്കാൻ പറ്റാതെ മരിച്ചുകിടക്കുന്നു. അമ്മയുടെ ചോദ്യങ്ങളിൽ വഴുകി, തെരങ്ങിമുള്ളി, കുട്ടൻ അകത്തേക്ക് കയറിപ്പോയത് ആശ്വര്യപ്പെടുത്തി.

“എന്ന... എന്താ ഇംഗ്ലീഷ്...?” അകത്തെക്ക് ചോദ്യമെറിയുന്ന അമ്മയുടെ ശബ്ദം കൂടുതൽ പരുക്കനൊയിട്ടുണ്ട്.

“എന്ത് ഇംഗ്ലീഷ്... ഒരു പുണ്ണാക്കുമില്ല.., മോൺക് വെറുതെ മന്ത്രമാരെ മെനക്കെട്ടെന്തും...” അമ്മയെ കീഴ്പ്പെടുത്താനുള്ള പാരുഷ്യമുണ്ടായിരുന്നു അവൻ.

“നാമുസൈള്ക്കാണ് കാര്യം പറയാ..., ഓൺ ഇന്റപ്പോലെയല്ല...”

“ഓ... കിന്റപ്പോലെയല്ല..., എപ്പോം ഇങ്കുക് അത് പറയേന്നല്ല നേരോള്ളു..., എന്നാ കേടോ... ഒരു പാണ്ടി ലോറീറ്റ് ടയർ പൊട്ടതാ... ഭയക്കര നിലവിളി എല്ലാരും കേട്ടതാ... വീണാളുടെ പൊടിപോലും പിനെ കണ്ടില്ലതേ..! ബോംബാൻ പോലും ബോംബ്...” ദേശ്യം മുഴുവൻ കോണിപ്പടിയിൽ തീർത്ത് അവൻ കയറിപ്പോയി.

കുടൻ്റെ നിർദ്ദയമായ പരിഹാസം ശവത്തിൽ കത്തി ആഴ്ചനിറങ്ങുന്ന നിന്റുഹാ യതയിൽ ഞാനവിഞ്ഞു. പാണ്ടിലോറിയുടെ ടയർ പൊട്ടിയതാതേ..! ചീള്ള കൊണ്ടതു പോലുള്ള കഴുത്തിലെ പോറലുകളിൽ കൈവിരലുകൾ അറിയാതെ ഇഴന്തു. ആഗ്രഹിക്കാതെ ആ റംഗങ്ങൾ വീണ്ടും ഓർത്തെടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. മുന്നിൽ നിന്നും വരുന്ന ലോറി.... ഇരുഭാഗങ്ങളിലായി ബുള്ളടറ്റും ബൈക്കും ഇരമ്പി നിൽക്കുന്നത്... ഉഗ്രമായ സ്ഥോടനം.. വണ്ടിയിൽ നിന്ന് തെറിച്ച് വീഴുന്നത്... ഹൈമ്മറ്റിൽ പതിച്ച ഗംഭീരമായോരിടി.. ആ സമയത്ത് നിലവിളിച്ചേന്ന്...!

അറിയാതെ കാലിളകിയപ്പോൾ പിടിത്തുപോയ ഒരു വേദന മുർഖാവിലേക്ക് ഇരച്ചുകയറി. കൊലപാതകങ്ങൾ ആത്മഹത്യയും ബോംബുകൾ പടകവും ഏത് ക്രായ്യവും ന്യായീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു ദേശത്ത്, എന്തും എങ്ങിനെയും നിർവചിക്കപ്പെടുമെന്ന് ഉള്ളിൽ നിന്ന് ആരോ ആ പിടച്ചലിനൊപ്പം പുലവിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

* * *